

ערב חג הסוכות תשע"ט – מה כל כך שמח בשמחת בית השואבה?

1. **ויקרא כג,מ:** ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר, כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל, **ושמחתם** לפני ה' אלוקיכם שבעת ימים. **ראה טז:** חג הסוכת תעשה לך שבעת ימים באספך מגרנך ומיקבך: **ושמחת** בחגך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי והגר והיתום והאלמנה אשר בשערך ... כי יברכך ה' אלוקיך בכל תבואתך ובכל מעשה ידיך **והיית אך שמח.**

נוסח התפילה: ותיתן לנו ה' אלוקינו באהבה את יום חג הסוכות הזה – **זמן שמחתנו.**

שולחן ערוך סימן תקכט: חייב אדם להיות שמח וטוב לב במועד, הוא ואשתו ובניו וכל הנלווים אליו. כיצד משמח? הקטנים, נותן להם קליות ואגוזים; והנשים, קונה להם בגדים ותכשיטין כפי ממונו. **שולחן ערוך רבינו הזקן:** והאנשים - בזמן שבית המקדש היה קיים היו אוכלין בשר שלמים לשמחה ועכשיו שאין בית המקדש קיים אין יוצאים ידי חובת שמחה אלא בין שנאמר ויין ישמח לבב אנוש ... ומכל מקום מצוה יש באכילת בשר ביו"ט כיון שנאמר בו שמחה.

ילקוט שמעוני אמור רמז תרנד: אתה מוצא שלש שמחות כתיב בחג הסוכות ... אבל בפסח אין כתוב בו אפילו שמחה אחת. למה? משום שבפסח התבואה נידונית ואין אדם יודע מה עושה. וכן אתה מוצא שאין כתוב בעצרת [בחג השבועות] אלא שמחה אחת, דכתיב: ועשית חג שבועות לה' אלוקיך ושמחת אתה וביתך, מפני שהתבואה נכנסת בפנים אבל פירות האילן נידונין. אבל בחג הסוכות - לפי שנטלו הנפשות רחמים ביום הכפורים ועוד **שהתבואה ופירות האילן בפנים** - לפיכך כתב שלוש שמחות.

2. **משנה סוכה נא,א:** מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו. **גמרא שם נ,ב:** שמחת בית השואבה ... משום שנאמר **'ושאבתם מים בששון'**. **רש"י שם נ,א ד"ה החליל:** כל שמחה זו אינה אלא בשביל ניסוך המים, שנאמר **ושאבתם מים בששון**.

ירושלמי סוכה ה,א: למה נקרא שמה בית שואבה? שמשם שואבים רוח הקודש ... יונה בן אמת מעולי רגלים היה ונכנס לשמחת בית שואבה ושרתה עליו רוח הקודש.

ליקוטי שיחות ב/426: יש להבין השמחה היתירה בניסוך המים מאשר בניסוך היין: הרי יין הוא דבר הגורם תענוג ולכן בכל שתיית יין צריך לברך. אולם השותה מים שלא מתוך צמא (כמו כדי לבלוע תרופה) אינו צריך לברך, שכן המים כשלעצמם אינם גורמים תענוג?

3. **ב"ח סימן תרכה:** הרי כמה מעלות טובות למקום עלינו שהאכילנו את המן ונתן הבאר ושאר חסדים, ולמה ציווה יותר במצות סוכה לזכור החסד של הושבה בסוכות?

בית אלוקים (המבי"ט, רבי משה מטראני) שער היסודות פרק לז: הבאר והמן היו דבר הכרחי שאי אפשר בלי מציאותם כלל ולכן לא נקבע רמז להם, אבל ענני כבוד שלא היה כל כך הכרחי אלא כדי שלא יהיו בחורב ביום וקרח בלילה - הוקבעו ימי החג רמז לעניינם.

4. **ליקוטי שיחות ב/420 ואילך:** שמחה נוצרת **מהציאה מההגבלות**, היינו שכאשר אדם מקבל משהו שהוא לא ציפה לו כלל, שהוא למעלה מהשערת שכלו, מתעוררת תגובה בלי גבולית שהיא השמחה. נמצא מובן שבכדי שעבודת ה' תהיה בשמחה, צריכה להיות העבודה **בקבלת עול**. שכן כל עוד העבודה היא מצד ההשגה שלו, הרי זה עניין מוגבל לפי ערך ההשגה, שהרי הוא עצמו מוגבל הוא. אבל כאשר העבודה היא בקבלת עול, למעלה מהשגתו והוא מתקשר עם הקב"ה הבלתי מוגבל על ידי קיום מצוותיו – הרי זה פועל עליו עצמו שייצא מההגבלות שלו, אמתיות עניין השמחה. ולכן עיקר השמחה הייתה בניסוך המים, ולא בניסוך היין, שהייתה בקבלת עול פשוטה מפני רצון ה'.

שם ב/427: וזה גם הטעם לכך שניסוך היין היה כשר דווקא ביום ואילו ניסוך המים כשר גם בלילה. שכן עבודת ההשגה בטעם ודעת (יין) נוצרת בזמנים של יום, שמואר ונרגש אצלו בשכל ויכול לעבוד ה' מתוך הבנה. אולם העבודה בקבלת עול (מים) יכולה להחזיק גם בלילה, בתקופות שלא מואר אצלו ובכל זאת הוא אינו מתחשב בדבר ומתמסר לקבל עול מלכותו של ה'.